

Łódź, dnia 21 stycznia 2024 roku

Pan
KONRAD KOC
Wójt Gminy Bełchatów

WK-602/4/2024

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1325), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Gminie Bełchatów¹ w zakresie wydatków na zakup usług. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania przepisów i ich wadliwej interpretacji²:

I. ³

1. W wyniku kontroli ustalono, że w latach 2021 – 2023 przed notariuszem ((...)⁴) przeprowadzono 8 transakcji nieodpłatnego nabycia gruntów. Mimo że usługi notarialne były finansowane przez Gminę Bełchatów, to wg notatek służbowych, zawartych w aktach spraw, to zbywcy nieruchomości decydowali o wyborze notariusza, przed którym zawierana była umowa. Akty notarialne były zawierane w imieniu Gminy Bełchatów przez Wójta Gminy Bełchatów Konrada Koca lub Zastępcę Wójta Gminy Bełchatów Damiana Marczewskiego. Za sporządzone akty notarialne notariusz wystawiła faktury na kwotę 8.052,59 zł w roku 2022 oraz na kwotę 3.506,00 zł w roku 2023.

Na podstawie analizy ewidencji księgowej ustalono wysokość wydatków w latach 2012 – 2023 na rzecz poszczególnych notariuszy, co opisano szczegółowo w protokole kontroli. Na rzecz ww. notariusza była to kwota

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie 20 – 25 października 2023 roku. Protokół został podpisany przez inspektorów kontroli RIO w dniu 23 listopada 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

³ W wystąpieniu pokontrolnym uwzględniono wyjaśnienia Wójta Gminy zawarte w piśmie z dnia 29 listopada 2023 roku, sygn. BF.1710.1/2023 dotyczące kwalifikacji wymaganych przy zatrudnieniu Skarbnika Gminy.

⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

72.937,06 zł, w tym najwięcej w latach: rok 2012 w kwocie 14.226,38 zł, rok 2016 w kwocie 11.003,22 zł, rok 2018 w kwocie 16.667,46 zł. W udzielonych w toku kontroli wyjaśnieniach Wójt Gminy Bełchatów nie odniósł się szczegółowo do sposobu wyboru notariusza w latach wcześniejszych (przed okresem 2021 – 2023, który był objętym kontrolą). Odpowiedź dotyczyła jedynie 2018 roku, z której wynikało, że w aktach spraw nie było wyjaśnień, co do metody wyboru notariuszy. Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego wskazał, że w latach 2017 – 2018 decyzję o wyborze notariusza podejmował samodzielnie ówczesny Wójt Gminy Bełchatów. W otrzymanych wyjaśnieniach nie odniesiono się też do obowiązującego w jednostce Kodeksu Etyki (zarządzenie nr 41/2011 Wójta Gminy Bełchatów z dnia 12 lipca 2011 roku w sprawie Kodeksu Etyki Pracowników Samorządowych w Urzędzie Gminy w Bełchatowie).

W § 7 powołanego dokumentu wskazano, że: „1. Pracownik działa bezstronnie, niezależnie i powstrzymuje się od wszelkich arbitralnych działań, które mogą mieć negatywny wpływ na sytuację poszczególnych osób oraz od wszelkich form faworyzowania, bez względu na motywy takiego postępowania. 2. Pracownik powstrzymuje się od zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z obowiązkami pracownika albo mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność. 3. Na postępowanie pracownika nie może mieć wpływ interes osobisty lub rodzinny ani też presja polityczna. Pracownik nie może uczestniczyć w podejmowaniu decyzji, w której on lub bliski członek jego rodziny miałby jakikolwiek interes. (...)”.

2. Zgodnie z art. 82 ustawy z dnia 11 września 2019 roku – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.), zamawiający sporządza roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach. Wzór sprawozdania został zawarty w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 roku w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. z 2021 r. poz. 2463). W zakresie zamówień, do których nie stosuje się przepisów ustawy, zamawiający są obowiązani wykazywać m.in. zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości, o których mowa art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy. Takich danych nie wykazano, mimo że Gmina Bełchatów zarówno w roku 2021 jak i 2022 nabywała nieruchomości.
3. Stwierdzono brak kontrasygnaty Skarbnika Gminy na zawartych umowach z rzeczoznawcami majątkowymi: [1] GN.6812.3.2021 z dnia 25 czerwca 2021 roku; [2] GN.6812.2.2021 z dnia 18 czerwca 2021 roku; [3] GN.6812.1.2021 z dnia 28 maja 2021 roku. Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, to do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
4. Dokonano zmiany umowy GN.6812.7.2022 z dnia 12 grudnia 2022 roku zawartej z rzeczoznawcą majątkowym, polegającej na wyłączeniu z przedmiotu umowy dokonania wyceny działki nr 143/5 (obręb Kałduny), bez zachowania zastrzeżonej w umowie pod rygorem nieważności formy pisemnej.

Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.), jeżeli strony zastrzegły w umowie, że określona czynność prawna między nimi ma być dokonana w szczególnej formie, czynność ta dochodzi do skutku tylko przy zachowaniu zastrzeżonej formy. Jednakże gdy strony zastrzegły dokonanie czynności w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej, nie określając skutków niezachowania tej formy, w razie wątpliwości poczytuje się, że była ona zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych. Natomiast jak stanowi art. 77 § 1 ustawy, uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

W § 5 ust. 4 przedmiotowej umowy wskazano, że wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy wymagają zachowania formy pisemnej w postaci aneksu do umowy podpisanego przez obie strony pod rygorem nieważności. Podobne postanowienie przewidywał §9 ust. 1 umowy, zgodnie z którym zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Natomiast z §5 ust. 3 i 5 umowy wynikało, że nie wymagają sporządzenia aneksu do umowy zmiany nazwy, siedziby, adresu korespondencyjnego lub rachunków bankowych stron umowy.

Odpowiedzialność za stwierdzone naruszenia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy Bełchatów w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Dokonać analizy zasad stosowanych przy wyborze notariusza, w sytuacji gdy koszty aktu notarialnego są pokrywane z budżetu Gminy, w celu ewentualnego formalnego ustalenia reguł obowiązujących w tym zakresie.
2. Sporządzać sprawozdania o udzielonych zamówieniach zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 roku w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania.
3. Zapewnić kontrasygnowanie czynności prawnych, które mogą skutkować powstaniem zobowiązań pieniężnych, przez Skarbnika Gminy bądź osobę przez niego upoważnioną, stosownie do wymogu wynikającego z art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.
4. Przestrzegać postanowień zawieranych umowy w zakresie formy zmiany umowy.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Bełchatów,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Bełchatów,
3. aa.